

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15CoP/53/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6110214324
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 11. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Mikulaj
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2012:6110214324.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu JUDr. Jaroslava Mikulaja a sudcov JUDr. Oľgy Maľovej a Mgr. Jaroslava Galla, vo veci starostlivosti o maloleté deti D.: G., nar. XX. XX. XXXX a W., nar. XX. XX. XXXX, obe bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Banskej Bystrici, deti matky G. D., nar. XX. XX. XXXX, bytom U. U., W. XX a otca J. G. D., nar. XX. XX. XXXX, bytom U. - K. nad F., K. XXX/XX, o návrhu otca na zverenie maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu v Banskej Bystrici č. k. 31P/181/2010 - 272 zo dňa 02. 05. 2012, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu p o t v r d z u j e .

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd návrh otca, ktorým sa domáhal toho, aby maloleté deti boli zverené do striedavej osobnej starostlivosti jeho a matky tak, že dva týždne by boli v jeho osobnej starostlivosti a dva týždne v osobnej starostlivosti matky, zamietol. Na základe vykonaného dokazovania zistil, že obidve maloleté deti majú pozitívne citové väzby k rodičom. K matke majú intenzívnejšiu citovú väzbu, obidvaja rodičia spĺňajú predpoklady pre zabezpečenie riadnej starostlivosti o maloleté deti. Matka s maloletými deťmi žije v U. U., kde navštevujú aj základnú školu, otec žije so svojou družkou a s jej piatimi maloletými deťmi v U. v rodinnom dome, kde predtým maloletá G. a W. žili. Zo záverov znaleckého dokazovania vyplynulo, že pokiaľ sú deti len s jedným z rodičov, cítia sa u neho isto, bezpečne, pokiaľ sú však v prítomnosti oboch rodičov, je medzi rodičmi cítiť vzájomné napätie, deti sa preto stávajú utiahnutejšie. Z uvedeného je zjavné, že medzi rodičmi nepanuje súlad. Jeden druhého si nevážia ani ako človeka a ani ako rodiča svojich detí, navzájom sa osočujú, podozrievajú, obviňujú sa z rôznych útokov jedného proti druhému. Neexistuje medzi nimi dôvera ani v maličkostiach. Do určitej miery sa rozchádza aj výchovné prostredie, ktoré otec deťom je schopný poskytovať a ktoré deťom poskytuje matka detí. Preto okresný súd dospel k záveru, že aj keď každý z rodičov zvlášť sám o sebe je plne schopný zabezpečiť osobnú starostlivosť maloletých detí, táto starostlivosť nie je kompatibilná pri striedavej starostlivosti, preto návrh ako nedôvodný zamietol.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie otec maloletých detí a žiadal rozsudok okresného súdu zmeniť tak, že jeho návrhu na zverenie maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti rodičov bude vyhovené. Prípadne žiadal rozsudok okresného súdu podľa § 221 O. s. p. zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, pretože okresný súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia. Dokazovanie vykonané okresným súdom jednoznačne potvrdzuje záver, že striedavá osobná starostlivosť je v záujme všetkých zúčastnených strán. Znalecké posudky dokonca konštatujú aj tú skutočnosť, že na základe zistení ktoré vykonali, deti uviedli, že chcú byť rovnako dlho s otcom ako aj s mamou. Z týchto posudkov okresný

súd zistil, že pokiaľ sú deti len s jedným z rodičov, u každého z nich sa cítia isto, bezpečne a túlia sa k nemu. Dospel k záveru, že každý z rodičov zvlášť je plne schopný zabezpečiť osobnú starostlivosť a výchovu detí. Je preto nepochopiteľné, že okresný súd jeho návrh zamietol s konštatovaním, že matka detí síce súhlasí so striedavou starostlivosťou, nesúhlasí však s jej rozsahom. Keďže matka navrhovala iný rozsah striedavej starostlivosti - otec (jeden týždeň) a matka (tri týždne), okresný súd nepochopiteľne zamietol tento návrh, pretože mu takto nemohol vyhovieť. V občianskom súdnom konaní je súd viazaný návrhom na začatie konania, a preto nemôže navrhovateľovi priznať viac, než žiadal v žalobnom petite (§ 79 ods. 1 O. s. p.). Výnimočne sa však môže od tejto zásady odchýliť, a to v prípadoch uvedených v § 153 ods. 2 O. s. p., ktoré dovoľujú súdu prekročiť návrhy účastníkov a prisúdiť viac, než čoho sa domáhajú iba vtedy, ak sa konanie mohlo začať aj bez návrhu alebo, ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkmi. Z odseku 3 citovaného ustanovenia vyplýva, že súd môže aj v rozsudku, ktorý sa týka sporu zo spotrebiteľskej zmluvy, aj bez návrhu vysloviť, že určitá podmienka používaná v spotrebiteľských zmluvách dodávateľom je neprijateľná. (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. 06. 2010 sp. zn. 1Cdo/70/2010). Dňa 04. 05. 2012 pri pravidelných výletoch za starou mamou s deťmi navštívil aj Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Košiciach, kde posúdili ich psychický stav a ich vzťah k nemu, pričom vyšetrenie sa vykonalo hravou metódou. Výsledky potvrdzujú, že deti majú k nemu pozitívny vzťah. Prejavujú prirodzenú lásku, radosť z jeho blízkosti v prirodzenom vzťahu, ale aj prirodzene strach zo straty tohto vzťahu. Obidve deti preferujú rodinné zázemie, ktoré je úzko spojené s rodinou otca. Ustanovenie § 24 ods. 4 Zákona o rodine ukladá súdu pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností rešpektovať právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a prihliadať na jeho záujem, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Okresný súd mal dbať na to, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi. Je presvedčený, že striedavá osobná starostlivosť je v tomto prípade v záujme maloletých detí a že takto budú lepšie zaistené ich potreby. Po rozhodnutí okresného súdu otec oznámil, že od 01. 08. 2012 dohodou ukončil štátnozamestnanecký pomer na MPSVaR SR a zostáva len na výsluhovom dôchodku, aby sa mohol plne venovať svojim dcéram. Poukázal ešte na to, že nesúhlas matky so striedavou osobnou starostlivosťou má za následok, že sa snaží minimalizovať jeho kontakt s dcérami. V období od 20. 06. 2012 do 27. 07. 2012 maloleté dcéry nevidel, nepočul a nevedel, kde sa nachádzajú. Až na základe jeho návrhu na súdny výkon rozhodnutia a po následnej písomnej výzve súdu mu matka dňa 27. 07. 2012 umožnila styk s maloletými dcérami. Poukázal tiež na rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8CoP/41/2012 zo dňa 14. 06. 2012, kde odvolací súd uviedol „odvolací súd dodáva, že nemožno vylúčiť ani to, že práve medzi rodičmi, ktorí nie celkom spolu komunikujú, je striedavá starostlivosť podnetom a motiváciou na to, aby sa snažili spolu čo najviac kooperovať, pretože práve striedavá starostlivosť núti rodiča, ktorý nebol tejto forme naklonený, a na ktorého strane chýba ochota komunikovať, aby svoje správanie zmenil v záujme svojho maloletého dieťaťa.“ Od svojich dcér sa dozvedel, že v prípade, že by mohla byť schválená striedavá starostlivosť, matka ich chce odvieť do Talianska ku svojmu priateľovi a už sa s nimi nemieni vrátiť (nahrávka v prílohe). O tejto skutočnosti okamžite informoval príslušnú kurátorku. Svoj zámer vycestovať s dcérami do zahraničia deklarovala aj pri pohovore s kurátorkou.

Matka žiadala rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť, pretože v konaní preukázala, že má vytvorené všetky podmienky na osobnú starostlivosť o maloleté deti. Aj samosúdna znalkyňa sa v znaleckom posudku vyjadrila, že najintenzívnejší citový vzťah majú maloletého deti vytvorený k nej a ich zverenie do striedavej starostlivosti oboch rodičov by bolo v neprospech maloletých detí. Okresný súd správne vyhodnotil hlavné dôkazy v tomto konaní, a to výsluch rodičov, výsluch opatrovníka a nariadenie súdnoznaleckých posudkov, a svoje rozhodnutie odôvodnil tak, že na základe vykonaného dokazovania považuje za preukázané, že obidve deti majú pozitívne citové väzby k obom svojim rodičom, ale k matke majú väzbu intenzívnejšiu. Zo znaleckého posudku vypracovaného znalkyňou J.. N. S. č. 111/2011 str. 29, predposledná a posledná veta odstavca vyplýva, že jednoznačne konštatuje „s prihliadnutím na viaceré skutočnosti, ale hlavne na nedostatočnú a výrazne nerušenú komunikáciu medzi rodičmi, ktorá je pre striedavú starostlivosť nevyhnutná, nedoporučuje striedavú starostlivosť o maloleté deti D.. Z uvedeného dôvodu sa skôr prikláňa k návrhu matky.“ Otec maloletých detí nerešpektuje vyjadrenia odborníkov, súdnych znalcov, ani rozhodnutie zákonného sudcu, je mu jedno, či maloleté deti jeho nevhodným správaním trpia, alebo nie. Nevie absolútne prijať odborný názor, vždy si presadzuje iba svoj názor, pred záujmami maloletých detí. Vždy mala a má záujem, aby sa maloleté deti s otcom stretávali.

Podľa informácie od maloletých detí v domácnosti otca sú časté hádky a dokonca sa už zmienil, že jeho družka sa môže zbaliť a odísť, ak sa jej niečo nepáči. Staršia dcéra jej s plačom hovorila, že ona tam nechce byť dlhšie a chce, aby to zostalo tak, ako to je teraz. Toto správanie sa otca detí nie je v poriadku a zle to vplýva aj bude vplývať na psychický vývoj maloletých detí. Nechcela by, keď budú staršie, aby s nimi chodila po rôznych psychologických poradniach. Maloletá W. nastupuje v septembri do prvého ročníka základnej školy, kedy bude potrebovať viac času ako aj priestor na učenie a hlavne klud, ktorý jej ona môže na 100% poskytnúť. V domácnosti otca detí býva 5 maloletých detí, čo určite nebude vhodné, pre klud a dôslednú prípravu maloletej na vyučovanie. Čo sa týka cestovania autom u otca, otec vlastní osobne 5 miestne motorové vozidlo a už viackrát sa stalo, že cestoval aj na väčšie vzdialenosti so siedmimi deťmi v aute, čo je absolútne nemožné. Nedodržiava používanie autosedačiek. Dňa 18. 05. 2012 cestoval na východné Slovensko, kde v jeho osobnom motorovom vozidle sedelo sedem detí natlačených vzadu na sebe. Konanie zo strany otca v tomto smere je nezodpovedné.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec prejednal podľa ust. § 212 ods. 2 písm. a) O. s. p.

a bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 O. s. p. napadnutý rozsudok okresného súdu podľa ust. § 219 ods. 1, 2 O. s. p. ako vecne správny potvrdil.

Okresný súd riadne a v dostatočnom rozsahu zistil vo veci skutkový stav. Vykonal vo veci rozsiahle dokazovanie na zistenie, či sú v danom prípade splnené zákonné podmienky ust. § 24 ods. 2 Zákona o rodine pre zverenie maloletých detí G. a W. do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov. Po zrušení prvého rozsudku okresného súdu odvolacím súdom okresný súd vykonal vo veci dokazovanie v zmysle intencií zrušujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že obidvaja rodičia majú vytvorené predpoklady a podmienky pre zabezpečenie riadnej starostlivosti o maloleté deti, a maloleté deti k nim majú nepochybne veľmi dobrý vzťah, hoci podľa výsledkov znaleckého dokazovania viac preferujú osobu matky. Otec navrhoval, pokiaľ ide o rozhodnutie o striedavej starostlivosti, aby táto sa uskutočňovala v dvojtýždenných intervaloch, teda aby maloleté deti boli dva týždne v jeho osobnej starostlivosti a dva týždne v osobnej starostlivosti matky. Matka s jeho návrhom nesúhlasila a žiadala rozhodnúť tak, že maloleté deti budú len týždeň v osobnej starostlivosti otca a tri týždne budú v jej osobnej starostlivosti.

Ust. § 24 ods. 2 Zákona o rodine ustanovuje, že ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Súd musí rešpektovať právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a rešpektovať jeho právo na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov, aby sa tak udržal pravidelný rovnocenný a rovnoprávny osobný styk s obidvomi rodičmi, ako na to správne poukazuje otec v dôvodoch podaného odvolania. Na druhej strane však musí brať do úvahy tú skutočnosť, že predpokladom pre rozhodnutie súdu o zverení maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti je vysoká miera schopnosti dohody rodičov a nevyhnutnosť intenzívnej komunikácie týkajúcej sa potrieb maloletého dieťaťa, ako na to už poukázal krajský súd v predchádzajúcom súdnom rozhodnutí.

Pokiaľ sa rodičia na striedavej osobnej starostlivosti nevedia dohodnúť, sú tu dôvodné pochybnosti o tom, či by východné prostredie založené autoritatívnym rozhodnutím súdu o zverení dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti bolo stabilné, v záujme maloletých detí a či by rodičia boli schopní sa následne dohodnúť na ďalších zásadných otázkach súvisiacich s osobnou starostlivosťou o maloleté deti. Zverenie maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti rodičov nesmie byť ústupkom ich vzájomnej rivalite, ale vyjadrením kvalitného a pozitívneho vzťahu rodičov k dieťaťu, čo predpokladá toleranciu, vyspelosť a ich dobrú vôľu. Rozhodnutie o striedavej osobnej starostlivosti má vychádzať zo spoločnej vôle a dohody, schopnosti rodičov spolu komunikovať a spolupracovať a nezapájať dieťa do svojich vzájomných problémov.

V danom prípade, ako vyplynulo z výsledkov vykonaného dokazovania, na strane rodičov neexistuje dohoda o veciach súvisiacich so starostlivosťou o maloleté deti. Rodičia sa aj pred maloletými deťmi k sebe nesprávajú vhodným spôsobom, podávajú na seba trestné oznámenia, ich negatívne postoje

voči druhému rodičovi vnímajú maloleté deti. Nie je teda zaručené v prípade, ak by súd rozhodol tak, že by vyhovel návrhu na zverenie maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti rodičov v takom rozsahu, že jeden týždeň by boli u otca a druhý týždeň u matky, že by maloleté deti vyrastali v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, a že by ich výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju osobností. Rodičia sa nevedia odosobniť od vzájomných negatívnych postojov, a aj keď odvolací súd nepochybuje o tom, že majú k otcovi veľmi pekný vzťah, vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti nie je možné považovať návrh otca na zverenie maloletých detí i napriek tomu, že otec si už aj svoje pracovné povinnosti zariadil tak, že zostal na výsluhovom dôchodku, vyhovieť. Krajský súd poukazuje na to, že použitie rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, na ktoré poukazuje otec v odvolaní, týkajúce sa úpravy vzťahov zo spotrebiteľských zmlúv vo veciach rodinného práva, nie je použiteľné.

Pri rozhodovaní odvolací súd bral do úvahy aj tú skutočnosť, ktorú naznačil okresný súd v dôvodoch rozhodnutia, že vzhľadom na terajšie prostredie u otca, ktorý žije s družkou, ktorá má vo výchove 5 maloletých detí, ktoré sú v takom veku, že si vyžadujú neustálu pozornosť a starostlivosť, nie je zaručené, že by maloleté deti G. a W. mali zabezpečené také výchovné prostredie, čo sa týka prípravy na vyučovanie do školy, ako je to u matky.

Otec má upravený styk s maloletými deťmi, tento styk sa realizuje, teda aj keď nebolo vyhovené jeho návrhu na zverenie maloletých do striedavej osobnej starostlivosti, táto skutočnosť nemá za následok to, že by sa otec nemohol podieľať na výchove maloletých detí, že by nebol informovaný o tom, ako v škole prosperujú, aké je ich správanie, aké majú záujmy, a že by to viedlo medzi nimi k citovému odcudzeniu. Matka umožňuje otcovi styk s maloletými deťmi a v prípade, ak rodičia upustia od svojich vzájomných invektív, potom môže byť uvažované o rozšírení styku otca s maloletými deťmi, alebo následne o zverení do striedavej osobnej starostlivosti rodičov. Z nateraz zisteného skutkového stavu však ani odvolací súd nemohol považovať návrh otca za dôvodný a preto rozsudok okresného súdu, ktorým návrh na zverenie do striedavej osobnej starostlivosti rodičov zamietol, ako vecne správny potvrdil.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.